

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA BERCSÉNYI JÓZSEF

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK

Megjelen vasárnap
Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K

Szent István király.

Három eszménye van a magyarnak, melyek változatos történelmén át csillagokként vezették, jó és balsorsban fentartották: a vallás, a haza és a király. Mind e három eszményt a magyarok első királya, szent személyében egyesíté, azok tőle származnak és vetnek fényt századokon át.

Először is ledöntötte a pogány Istenek oltárait, onnan elűzte a véráldozatot hozó táltosokat, melyeket a hadak urának bemutatnak és hogy a vad csoportokat megszelidítse, az Úr vallását, a kereszténységet hozta be nyugatról, felhuzta a keresztet a sok felé felállított templomokra és így hozzá fűzte népének jövőjét a nyugati kulturához, melytől támaszt várt a jövőnek ingatag esélyeiben.

Milyen jól számított állambölcsessége e tekintetben, megmutatta a jövő, mely ha a keletre támaszkodik vagy elsöpri a jövevény nemzetet, mint annak elődeit az avarokat és hunokat, kiknek emlékei csak a föld alatt, mint régiségi leletek léteznek ma, vagy a Balkán népeihez hasonlóan, örökös török rabságban senyved.

Kétségtelenül Szent István korának bámulatos felvilágosult fejedelme volt, tele a legmagasztosabb vallási és országglási eszmékkal, úgy, hogy a „szent” mellett a „nagy” nevet is méltán megérdemelte. Az idők viharával megdacol, a maga alapvonásaiban fennálló alkotmányunk a nagy király mesteri kezére vall, mely a nemzet hatalmát megosztva a királyi fensőbbségével, a kettőt a nemzet erőforrásaivá teszi.

A szerencsétlen Lengyelország ugyan csak 1000-ik évben nyerte királyi koronáját Sylvester pápától, de a mi három eszményünk harmoniája Lengyelországban a népuralomnak, királyi hatalmon való túltengése, hirhedt „nie pozvolim” (nem engedem) miatt tönkre inenvén, a népek tengerében elmerült és 3 részre tépve ma hiába várja feltámadását.

A nemzetnek annyi viszontagságos utjain át, a vallás adta meg különösen a hitetlenek elleni csatában azon csodálatos varázserőt, mely az óriási túlsúly és az erők olyan aránytalansága mellett győzelemmel koszorúzta fegyvereinket; nem kevésbé a haza felmagasztaló eszménye biztosította harcaink diadalát, itt idegen népek tengerében, e maroknyi nemzetnek és végtére vallás és haza által megszen-

tesített királyi hűségünk és a királyság magasztos eszménye oly sokszor megbékíté a háborgó elemeket és meghozta az összhangot, mely azután egyesített erejével sokat mert, sokat kivívott.

Szent István magasztos alakja nélkül történelmünkben egy bizonyos ideig még vad tusákat folytatott volna e nemzet nyugati Európában, de egyszer bizonynyal maga előtt látta volna egész nyugat Európát, mint Atilla hunjai a Chalons melletti térségen, és elveszett volna, elseperte volna a nyugat, e rendezetlen rajként támadó, de rettegett nemzetet.

Imádott és áldott legyen ama kéz, melyet ma körmenetben körül hordanak és karban imádnak, mely üdvöt, állandó helyet és hazát, erőt adott e nemzetnek, hogy itt az idegen népcsaládok között megtalálja ezer évi elhelyeztetését és így Árpád után a valódi honalapító lett.

Áldott legyen mostani királyunk, ki vallást és hazát oly magas értelemben és jelentőségben tud egyesíteni, kinek születés napja oly közel esik Szent István napjához, s melynek mély jelentősége és hatása van sziveinkre. Ferenc József és Szent István király egymáshoz oly közel állanak!

Az iskolaév kezdetén.

Valahányszor sorsom hazánk határain túl visz, szívesen teszek összehasonlításokat az ottani és a mi viszonyaink között. Legutóbb is Csehország észak-nyugati részén annak tiszta német lakta (Deutsch-Böhmen) vidékén töltöttem néhány hetet és sok egyéb között különösen a nép kultur viszonyai kötötték le figyelmemet.

Akaratlanul is szembeötlők a mi vidékünkbeli embernek, hogy a lakosság minden rétege a kulturának, az iskolai képzettségnek mennyivel előrehaladottabb, magasabb fokán áll mint a mi népünk. Alig talál az ember valakit, aki az elemi ismeretek azon alacsony fokán állana, mint nálunk a lakosság tulnyomó nagy része; itt azonban nem a mi rendkívül sok analfabetásainkra gondolok, hanem azokra, akik végig járták az elemi iskolát. Hátha még azokra is gondolunk, akik még hírét sem látták az iskolának és a legsajnálatosabb szellemi sötétségben élnek illetve tengődnek. Olyan bizony azon a vidéken alig található.

Nem is akarok magasabb kultur-

viszonyok és intézményekről összehasonlítást tenni, melyek ott találhatók. Hanem csak az elemi iskolák nyújtotta művelődést hasonlítottam össze a mienkével, de ott is nem a városokéit, hanem az apró falvak lakosai iskolázottsága és a mieink között vontam meg a párhuzamot. Mindenki sejtheti, hogy szomorú szívvel kellett megállapítani a sajnós tény, hogy népünk nagyon messze elmarad művelődés tekintetében az ottanítól. Kutattam az oka után is és nem nagy fáradságba került megállapítani, hogy az elemi iskolák tanításának belterjességében rejlik az ok.

Az ottani törvény szerint minden gyermek nyolc éven át iskolaköteles vagyis a betöltött 6-dik életévtől a 14-dik betöltött életévig köteles iskolába járni. De nem úgy mint nálunk — papiroson köteles, hanem tényleg jár is minden gyermek akár iparos szülők gyermeke, akár földművelők-é. Így aztán minden gyermek ha esetleg betegség vagy gyengébb szellemi képesség nem akadályozza, nyolc éven át jár iskolába, nyolc elemi osztályt végez és ezalatt az idő alatt elsajátítja a művelődés azon fokát, melyet nálunk négy polgári iskolai osztály elvégzése mellett szerezhet csak meg. Nem mondom, hogy teljesen azonos ismeret birtokába jut a négy polgári osztályával, hanem csaknem azonoséba.

Tessék csak elképzelni, hogy ott aztán minden iparostanonc, minden kocsis, béres, szolga, házi cseléd — akár férfi, akár nő — ezzel az iskolázottsággal lép az életbe és mennyivel nagyobb fokán áll az a műveltségnek, mint a mi hasonló foglalkozásu egyéneink. Mennyivel simább, kellemesebb az emberek egymás közötti érintkezése; mennyivel precízebben tudja az ilyen bolti szolga, iparostanonc, szobaleány a neki adott utasítást végrehajtani és foganatosítani és mennyivel könnyebben képes esetleg a legsanyarúbb körülmények között is magának existenciát biztosítani.

Ezzel szemben hogyan áll nálunk az elemi oktatás. A népiskolai törvény nálunk hat évi iskolakötelezettséget ír elő, tehát kevesebbet. De bár ez végre volna hajtva! De ez is csak papiroson van meg. A gyermekek túlnyomó nagy része nem jár 6 évig az iskolába és csak egy része jár 4 éven át és igen sokan egyáltalán nem látnak iskolát és mint analfabeták küzdi végig az életet.

Vegyük csak szűkebb otthonunk Kulának iskola viszonyait szemügyre. Van — úgy hiszem — 1200—1300 tanköteles gyermekünk és van összesen 13 tanítónk, holott a törvény szerint legalább is 20 kellene ugyanannyi tanteremmel. Így tehát anélkül hogy rekriminálnék, mondhatom, hogy magában a viszonyokban, már az elemi iskolák numerikus elégtelenségében rejlik, hogy nem nyerhetik el gyermekeink azt a műveltségi fokot, melyre a mi törvényünk kötelez, még kevésbé azt, melyet — mint a csehországi — nyolc évi elemi iskola látogatás nemcsak előír, hanem teljes mértékben meg is követel. Ez a tény szomorú, de tény. Nincsen még a lehetősége sem meg gyermekeinknek, hogy az elemi iskolák kötelező ismereteit elsajátítsák, még ha az akarát meg is volna. Tudom, hogy vannak helyben iskoláink, hol 100-120 gyermek szorul egy tanteremben, ott aztán a legjobb akarát sem képes eredményes tanítást fölmutatni.

Ezen az állapoton változtatnunk kell, ha csak nem akarjuk magunkat utódaink részéről annak a jogos szemrehányásnak kiténni, hogy megvontuk tőle az életben való boldogulásnak legalapvetőbb, legegységesebb feltételét.

Bélapusztá hamarosan kap iskolát, iparkodnunk kell, hogy a felső tanyák részére kilátásba helyezett 2 állami iskola mielőbb valóra váljon, mert ezzel kötelezettségünk- és tartozásunknak csak egy részét rójuk le, fennmaradván a belső iskolák szaporításának nem sok halasztást tűrő sürgőssége.

Még csak egyet. Ezen hangosan kiáltó igazságnak a megismerésére talán nem lett volna szükségem Ausztriának észak-nyugati — Németországgal közvetlen szomszédságban levő — és tiszta német nép által lakott Deutsch Böhmen-be utazni, hanem látnom kellett volna itthon is. Ez igaz. Láttam is. Ez is igaz. De kétségkívül igaz a régi latin közmondás is: *contraria juxta se posita magis elucescunt* (az ellentétes dolgok egymás mellé helyezve feltűnőbbek.) Látva a német kultúra lélekemelő hajtását a nép emberei között, nem tudtam megállani, hogy össze ne hasonlítsam a mi viszonyainkkal, ha még oly szomorú is volt reám és reánk nézve az eredménye; s ha így szembe állítom a szomszéd fejlődött viszonyát a mi elmaradottságunkkal, talán sikerül honfitársaim és kulai polgártársaim figyelmét fölkeltessevel lökést adni népiskola ügyünk fejlesztésének.

Dr. Holländer Dávid

Jókai szobra.

Irta Dr. Bognár Oszkár

Alig néhány éve, hogy a nagy költőt elföldeltük és mintha a magyar társadalom kezdene róla már megfeledkezni. Halála után megindult a mozgalom szobrának felállítására, de ez ma már egészen ellanyhult. A magyar sajtót is érheti e téren szemrehányás, mert Jókai műveivel, kultuszával alig foglalkozik. A magyar sajtóban másra kell a hely. Arra, hogy Senki Péter, immár nagykorúságát elért képviselő mily szellemesen szól a tárgyalás közben, hogy: „Ne zavarja a ministert! Hallgassa meg a minis-

ter! stb. Ezt mind fel kell jegyezni, hogy a történelem hézagosa ne maradjon.

Nem rég foglalkozott ugyan a sajtó Jókai-kaival, de ebben nem volt köszönet. A fölött botrányozott meg, hogy a nagy Jókai özvegye a Jókai-ereklyéket külföldön akarja eladni, mert a magyar kormány a megvásárlásukat megtagadta, „Szegény a kultusz tárca” — mondják a hivatalosok. Mit törődik a „kultusz”-ministerium Jókai kultuszával, a halott Jókai-kaival, mennyivel szebb az élő letört szinigazgatókat ügyes tranzakciókkal vagyonhoz juttatni.

A közönség elhidegülésének főokát a sajtó hanyagságában látom, bár tagadhatatlan, hogy Jókai utolsó éveiben kötött házasságával és a mindenkori kormányt támogató politikájával az irodalomban szerzett nimbuszán csorbát ütött. De ezek fölött napirendre kell térnünk, oly csekélységek ezek az ő nagyságához mérten. Hiszen házassága szennytelen, tiszta volt. Ez tisztán az ő családi ügye volt, melybe senkinek beavatkozni joga nem lehet. A politikában pedig, a békés, a soha nem haragvó Jókait még elképzelni is szinte lehetetlen a harcias, szilaj, tüzes ellenzéki szónok szerepében. Hiszen közmondásos volt az ő mindent elnéző szelidsége. Még a legtorróbb 48-as napokban is, a végső szakadásig a békés hurokat pengette és a békepárti lapot szerkesztette. A politikában különben is oly csekély szerepet játszott, hogy, hogy az reá arnyékot nem vehet.

Jókai szobrát bizony másként kellene egy a társadalomnak, mint a sajtónak és különösen ez utóbbinak felkarolnia.

Megmérhetetlen és fel nem becsülhető az a szolgálat, melyet a becsületesség, az erény hirdetése, a jellemképzés terén a hazaszeretet hirdetésében az ő színtiszta idealizmusával elért. Micsoda kellemes, üdítő oázisként hat, a mikor a mai sívár, üzleti szellemű közéletből az ő nemes, ideális szép világába menekülhetünk. Mily felemelő elöntet van az ő kristálytisza jellemi és a mai emberek között, kiket — kevés kivétellel az önzés vezet, kik mindent a pénz, az anyagiak szempontjából mérlegelnek; a fárasztó küzdelem, a lélek ölő hajsza után regényeivel egy kis szigetre menekülhetünk, a hol nemes, önzetlen, adadó emberekkel találkozunk. Sajnos a mai napokban már ott tartunk, a képviselőről a magyar bíróság mondta ki, hogy „kijárni szabad” ami annyit jelent, hogy képviselő állását felhasználhatja seftelésre, — csak sokat ne kapjon. Önkénytelenül Arany János azon mondása jut az ember eszébe, hogy „Költő hazudja, csak rajta ne eszjenek”.

Különösen az ifjúság jellemképzésére van Jókainak nagy hatása. Melyik ifjura ne hatna buzdítólag Jókai Kárpáthy Zoltánja, Jenő Kálmánja, Berend Ivánja stb fényes alakja? A hazafias érzelem istápolásának valósággal kiapadhatatlan forrása az ő munkáinak gyűjteménye.

Jókait legjobban jellemzi az, hogy ő az erényből, a szépből, nemesből kultuszt tűz, oltárt emel az erkölcsnek, felmagasztalja az érdemet és követendő mintaképpül állítja oda. Teszi mindezt olyan közvetlen, lebilincselő módon, gyönyörű iránylyal, vidám mulattató előadással, végtelenül könnyed és szellemes meseszövevéssel úgy ha hozzá veszszük mindehhez azt a gördülékeny és tösgyökeres magyar nyelvet, — mondhatjuk, hogy magasabb szellemi élvezetet magyar embernek egy író sem nyújthat.

Nincs is magyar író, ki oly ismert lenne a külföld előtt, mint Jókai. Nincs Európának — mondhatni — olyan nyelve, beleértve az orosz és törököt is, amelyre műveink zöme ne lenne lefordítva. A közelmúltban, a repülőversenyek idején történt, — amelyre számos külföldi újságíró is ideutazott, — hogy több német és francia újságíró kért bennünket magyarokat, hogy vezessük őket Jókai szobrához, hadd nézzék meg annak a magyar írónak a szobrát, kitől oly sok szép regényt olvastak. . . Mi magyar újságírók pirultunk, szégyenkezünk és hallgattunk. Az idegen újságírók a helyzetet átértve — elhallgattak, csak az egyik francia, mintha a dolgot nem tartaná egész helyén valónak, igazgatta idegesen cvikkerét.

Pedig a magyar nemzet sokkal, igen sokkal tartozik Jókainak, de úgy látszik ezt nagyon hamar elfelejtette. A 48-as napok után halálos szomorúság és fájdalom bénította el a nemzet erejét. Csak csüggedőket lehetett itt találni. A megpróbáltatás ezen nehéz napjaiban Jókai szava volt, mely vigaszt hozott, amely a maró fájdalom enyhítt és reményt öntött a csüggedőkbe. Egy-egy regénye szinte felvillanyozta a búskomorságba esett magyar társadalmat.

Jöttek a 60-as évek, amikor király is, nemzet is lépéseket tettek a békülés felé. Itt találjuk Jókait, a békülés útját egyengeti. Tollával hamar maga felé irányította az uralkodóház magyar tagjainak figyelmét. Igen rövidesen elnyeri a magyar királyné, József főherceg, később pedig Rudolf trónörökös kegyeit és többet tett a magyar ügynek, mint egy egész sereg nagyképi politikusa.

És ennek a nagy magyarnak, aki egy egész Pantheont érdemelne, — még nincs szobra, sőt beláthatatlan időnkig nem lesz.

Úgy látszik nálunk minden a politikába fullad. Nálunk, a protekció országában még a legnagyobb embereknek is kisebb-nagyobb politikusok jóakarató támogatására van szükségük, hogy szoborhoz jussanak. Nem akar kicsinyítés lenni, de egy Vörösmartynak is szüksége volt rá, hogy veje, Széll Kálmán miniszterelnök legyen; ez idő alatt emelték szobrát. Andrassy Gyula, a nagy külügy-minister csak úgy tudott a parlament előtt lóra kapni, hogy fia, a minister tartotta a kengyelvasat. Tisza Kálmán szobrának ügye már gyorsabb tempóban halad. Sajnos, az önzetlenség itt sem kizárólagos, mert ez csak annak köszönhető, hogy miniszterelnök fia, nagy sajtó organumot alapított, amely ugyan csak szorgalmazza a Tisza szobrot. Nem mulik el nap, hogy ne foglalkoznék vele.

Jókainak csak egy barátja lehet — a sajtó. Ime, — itt egy alkalom, amikor a vidéki sajtó ugyanazt a hivatást töltheti be, amit a fővárosi sajtó. Felkarolja Jókai szobrának ügyét. Felhívást intéz a közönséghez, hogy adakozzék e nemes ügyre. E helyen szavamat a tanári, tanítói, a lelkészi karhoz emelem. Hiszen mihely széről, nemesről van szó, első sorban hozzájuk fordulunk. Karolják fel a nagy ember ügyét, szólítsák fel a vezetésük alatt álló társadalmat, a tanításuk alatt álló gyermeket, — járuljanak filléreikkel Jókai szobrához. Ne kérjenek nagy összegeket, csak krajcárokat, de azután ne legyen a nemzetnek egyetlen tagja sem, aki e szoborhoz legalább egy fillérrel ne járult volna.

Megjegyzendő, a gyűjtött összeget a budapesti Magyar Általános Takarékpénztár (V. József-tér 14) kezeli; a gyűjtött összegek ide küldendők be.

HIREK

— **Királyunk 80-dik születésnapját** Kulán is a szokásos módon Isteni tisztelettel ünnepelték. A templomok tornyain, középületeken és sok magánházon nemzeti zászlók hirdették a nap jelentőségét.

— **Kitüntetés.** A király Popp György ministeri tanácsos, zombori pénzügyigazgatónak állandó nyugalmoba helyezése alkalmából, sok évi sikeres és buzgó szolgálatának elismeréséül, a Lipóttrend lovagkeresztjét adományozta.

— **Meghívás.** A kulai önkéntes tűzoltóegylet augusztus 20-án a Zöldkertben bajtársi pénztára javára nyári táncmulatságot rendez, melyre t. címzet (és b. családját) tisztelettel meghívja a parancsnokság. Belépti díj: személy-jegy 1 K, család-jegy 3 Kor. Egyenruhában résztvevő tűzoltók és családtagjaik belépti díjat nem fizetnek. Kezdeté este 8 órakor. Fölkülfizetéseket köszönettel fogadunk és nyilvánosan nyugtázzunk.

— **Új pénzügyigazgató.** Popp György nyugdíjaztatásával megüresedett zombori pénzügyigazgatói állásra Fodor Mihály eddigi helyettes pénzügyigazgatót nevezték ki.

— **Nagy tűz Péklapusztán.** Péklapusztai állami rizstelepen e hó 16-án délután a kazalok közt ismeretlen okból tűz ütött ki és egy nagy zabkazal és több szalmakazal a tűz martalékává lett.

— **A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése.** A kereskedelmi miniszter tekintettel arra, hogy Szent-István ünnepe szombatra esett, a vasárnapra a munkaszünetet felfüggesztette.

— **Orvos kongresszus Ujvidéken.** A Bácsmezei Orvosegyesület aug. hó 27-én Ujvidéken tartja ezidei orvoskongresszusát, amelyre az előkészületek nagyban folynak.

— **Meghívó.** Az „Óverbázi Ifjúsági Társaság” f. hó 21-én az Erzsébet-ligetben a liget javára Szent István ünnepélyt rendez, amelyre t. c. és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépődíj személyenként 1 K, családjegy 3 K. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázzunk. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepélyt aug. 28-án tartjuk meg. Műsor: délután 1) 4—5 óráig zene-hangverseny. 2) 5—6 Emlékünnep. a) Megnyitó. b) Szavalt: Dorth Flóra k. a. c) Ünnepi beszéd német nyelven: Reppert Frigyes. d) Ünnepi beszéd magyar nyelven: Bétsch Henrik. e) Szavalt: Lotz Frigyes. f) Himnusz, énekl az Ifj. Énekkar. 3) 6—7 óráig zene-hangverseny. Este 8 órakor. 1) Viharban . . . Dürnertől, énekl az Ifj. Énekkar. 2) Álmodtam . . . Melodráma zenekísérettel, előadja Bétsch Henrik. 3) Dialog, előadja Molnár Gizike k. a. és Heib Károly. 4) Krasznahorka büszke vára . . . Andrassy Gy-nétől, énekl az Ifjúsági Énekkar. 5) Humoros német előadás: Hartwein Jakab. 6) Dialog, előadja: Lotz Katica k. a. és Mühl Gizike. 7) Egyveleg, előadja az Ifj. Énekkar.

— **Beiratások a zentai főgimnáziumba.** A zentai áll. s közs. főgimnáziumban, melynek szép új épületét f. évi május 7-én avatták fel, a beiratások szeptember három első napján lesznek. Az I. osztály párhuzamos lévén, vidékiek felvételének akadályai nincsen. A felvételi díj 6, a tandíj 54 K s ez 3 részben fizethető. — Jó viseletű s jó előmenetelű szegény tanulók a tandíjfizetés alól részben vagy egészben is felmenthetők; azonban a felmentettek száma nem lehet nagyobb a beírtak 20 százalékánál. A tanítás 8-órától 1-ig egyfolytában tartatik s így a szomszéd községekbeli tanulók hazajárhatnak. Miután az új tisztai vashid készen áll s a forgalomnak is át van adva, Zenta a Tiszán túlról is könnyen megközelíthető. Csókáról társas kocsin 40 fillérért szállítják az utast Zentára. Vidéki fiúk mérsékelt árban kaphatnak tisztességes ellátást.

— **A szentfülöpi diákok.** Bizony, azok kellemesen és okosan használják fel a vakációt: önképzéssel, hasznos szórakozással és a köznépi mulattatásával, szépérzékének fejlesztésével foglalkoznak. Evégből szabad előadásokat, felolvasásokat és a nép nyelvén műkedvelői előadásokat rendeznek. Ilyen előadásokban gyönyörködött Szentfülöp lakossága és a sok vidéki vendég f. hó 15, 16 és 17-én is. Vasárnap, 14-én d. u. az ifjúságnak mutatták be sikerült főpróbájukat, melyet 15-én este telt ház előtt egy igen jól sikerült előadás követett. Színre kerültek: „Der glückliche Pechvogel” (A szerencsés flótás) és „Saure Nirn” (Savanyu vese) című bohózatok. Előbbiben, mely a jogászélet könnyelműségeit és agyafurtságait mutatja be, Schwob Ferenc háziúr, Pertschy György nagybácsi, Kühner Sebő Festle, Dikman József Zopf és König Sebő Sticht szerepében igen ügyesen és élethűen alakítottak, akárcsak gyakorlatból adták volna elő élményeiket. A második darab meg párját ritkítóan jól sikerült. Schwob Ferenc az ő bozontos bajuszával valóban úgy brillirozott szerepében, mint egy valószínűs bezupált örmester, pedig aligha lesz része a zupakóstolásban, mert Blattfuss generális az első két sorozáson igen jó pártfogójának bizonyult. König Sebő a Getreiter főszakács szerepét ügyesen alakította, Kühner Sebő második ill. alszakács olyan talpraesett komiszbaka volt, hogy tanulnia sem kell többet, ha idővel beválik, melyhez hasonló jókat kívánunk neki! Aug. 16-án este, melyen már legnagyobb sajnálatunkra részt nem vehettünk, Kisfaludy K. „Mátyás Diák”-ját adták, melyet a hódási cigányzene mellett tánc követett. Itt sok idegen is volt, jobbára az intelligens fiatalságból. Szerdán aug. 17-én, mint Ófelsége 80. születésnapja

előestéjén mélt. Dr. Pertschy Ferenc nyug. főorvosorvos védnöksége alatt tudomásunk szerint a nagy nap méltatása, szónoklatok és szavaltok, valamint ismét csak tánc mellett szórakozott Szentfülöp közönsége és ifjúsága, megszegyenítve a hazafias ünneplésben sok tiszta magyar községet sőt talán várost is. És most legyen szabad néhány szóval védeni magamat, hogy a szentfülöpi diákok cím alatt írtam ezen sorokat. Igaz, másutt is rendez a fiatalság a nagy szünetidőben műkedvelői előadásokat, de azok többnyire hosszas vajudásokon mennek keresztül, míg ellenben Szentfülöpön alig mulik el egy vasárnap avagy ünnep ilyen előadások avagy dalestélyek nélkül. Végül dicséret az összetartó fiatalságnak és annak elnöke és főrendezője dr. Szendelbach Péter ügybuzgóságának!

Fröcs

— **Öngyilkossági kísérlet.** Heinc Albert, a Ferenc csatorna Kissztapáron székelő igazgatója a napokban öngyilkossági szándékából fejbe lötte magát. Állapota súlyos ugyan, azonban a gyorsan alkalmazott orvosi segítség következtében alapos a remény, hogy megmentik az életnek. A megyeszerte ismert igazgató hosszabb ideje súlyos idegben szenved s végzetes tettét állítólag idegromban követte el.

— **Bírósági jegyzők kongresszusa.** A bírósági jegyzők helyzetük javítása céljából 1910 szeptember 11-én Szabadkán kongresszust tartanak, melyre az ország legtöbb bíróságának jegyzői bejelentették képviselőtöket.

— **Lemondott ügyvéd.** Dr. Fárnek Dezső topolyai ügyvéd s a Bács-Topolyai Hírlap szerkesztője, minthogy az ottani takarékpénztár vezérigazgatójává választotta meg — az elhunyt Koch helyébe — az ügyvédi gyakorlatától visszalépett.

— **Ahol nincs községi pótadó.** Bácsföldvár 1911. évi költségvetési előirányzata szerint a bevétel 260,841.70 K, a kiadás pedig 167,971.50 K-ra van előirányozva s így a mutatkozó 92,870.20 K maradvány folytán a községi pótadó kivetésére szükség nincs.

— **Kitüntetett községi jegyző.** Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűlésén, Béreg község érdemes, fiatal jegyzőjét, Drégely Antalt, szép kitüntetésben részesítette. Jövőhagyta a községi képviselőtestület ama határozatát, amelynek értelmében közszertetben álló jegyzőjének fáradhatlan ügybuzgalma és a község érdekében kifejtett munkásságáért elismerésképp, 400 K jutalmat szavazott meg.

— **A zombori sport egyesület** által 1910 augusztus hó 28-án Zomborban a Ferenc-csatornai uszodában és a Rákóczi-úti sporttelepen rendezendő Bácsmezei Úszó és Athletikai verseny sorrendje és feltetelei: A) Délután 10 órakor úzás. 1. Megnyitó verseny. Nyeretlenek részére, kik még 150 méteren aluli sprintversenyen díjat egyáltalán nem nyertek. 2. Ferenc-csatorna 50 yardos gyorsúszó bajnoksága. 3. Oldalúzás 35 méter. 4. 12 éven aluliak 35 méteres mellúszása. 5. 4x35 méteres staféta. (Tetszés szerinti úzás.) 6. Más sporttal foglalkozók 35 méteres gyorsúszása. 7. Mellúzás 220 yard. 8. A Ferenc-csatorna 1/4 ang. mfdes úszóbajnoksága. 9. Ifjúsági gyorsúszás 35 méter. Középiskolai tanulók részére. 10. Hátúzás 100 yard. 11. Vizi poló mérkőzés. B) Délután 3 órakor atletika. 1. 60 méteres ifjúsági síkfutás. 2. Súlydobás. Handicap. 3. 100 yardos síkfutás. „Bácsmezei 100 yardos síkfutó bajnoksága.” 4. Magasugrás. 5. Diszkoszdobás. 6. Távolugrás. 7. 3x100 yardos staféta futás. 8. Gerelydobás. 9. 1/2 angol mértföldes síkfutás. 10. Gyermekvívás. Bemutatja Falchettó Ettore vivómester a szüneti ifjúsági tanítványaival. Versenyfeltételek. 1. A versenyeken csak bácsmezei sportegyleti amateur tagok indulhatnak. 2. Díjazás: A két úszóbajnokságban a győztesek „A Ferenc-csatorna 1910. évi 50 yardos gyorsúszó illetve 1/4 angol mfdes úszóbajnoka” cím és díszített nagy ezüst érem bajnoki szalagon. II. Nagy ezüst. III. Kis ezüst. IV. Bronz. A 100 yardos síkfutó bajnokságban a győztesnek: „Bácsmezei

100 yardos síkfutó bajnoka” cím és díszített nagy ezüst érem bajnoki szalagon. II. Nagy ezüst. III. Kis ezüst. IV. Bronz. Az úszóprogram 1. 4. 6. 9. 10. és az atletika program 1. számában I. Kis ezüst II. és III. Bronz érem. A többi számokban: I. Nagy ezüst. II. Kis ezüst. III. Nagy bronz. IV. Kis bronz. Vízpoló győztes csapat tagjai kis ezüst éremmel, a győztes staféta csapat tagjai nagy ezüst éremmel díjaztatnak. Az összes versenyszámokban a második díj 4. a harmadik díj 6, a negyedik díj 8 induló esetén adatik ki. Egy nevezés esetén a versenyszám elmarad. A súlydobás handicapnál a legutóbbi 3 legjobb dobás bejelentendő. 3. Nevezési határidő: augusztus 24 déli 12 óra. 4. A nevezések a Zombori Sport Egyesület címére küldendők. 5. Nevezési díjak: A bajnokságokban fejenként 3 korona az úszóverseny 1. 4. 6. 9. 10. és az atletikai verseny 1. számában 1 korona a többi versenyszámokban fejenként 1 kor. 50 fillér. Staféta nevezésénél csapatonként 3 korona. Vizi poló nevezés csapatonként 4 korona. Nevezéssel együtt a nevezési díjak is beküldendők. Tét nélküli nevezések figyelembe nem vétetnek. Dr. Falchettó Nándor elnök Jónás István titkár.

— **Vukovári kendergyár rt.** cég alatt Vukováron új társaság alakult 1.600.000 K alaptőkével (8000 db 200 Kor. névértékű részvény) a szabadkai Délvidéki Közgazdasági Bank égisze alatt. Az igazgatóság tagjai: Eltz Ervin gróf, Hideghéty Pál, Pohl Gottfried dr., Peicsics Sándor dr., Brandstetter Gyula, Steinhausz Sándor, Goldstetn Adolf, Lányi Mór, Löwy Ferenc, Wellisch Jakab és Szász Ernő. Felügyelő bizottság: Freiszberger József, Jahn Valér és Krishaber Jenő.

— **Gőzfürdői napok Kufán.** Vasárnap, hétfőn, szerdán, csütörtökön, szombaton férfiak; kedden és pénteken nők számára. — Kádfürdők naponta férfiak és nők számára. Fürdőnyitás reggel 6 órakor. Kádfürdő 7 órakor.

Az iskolák megnyitásával

ajánlok a legfelsőbb tanhatósági minták szerinti felvételi-, előmeneteli- és mulasztási-napló nyomtatványokat

valamint más kisalakú minta szerinti naplót

Tisztelettel

Berkovits Márk villam-üzemű könyvnyomdája, Kula

Figyelmeztetés!

A Schicht szarvasszappant

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas” védjeggyel!

Gabona árak: Budapesten:			
Buza	—	—	9.81
Zab	—	—	7.27
Tengeri	—	—	5.56
	Kulán:	—	—
Buza	—	—	9.—
Zab	—	—	6.40
Tengeri	—	—	5.—

2329 tkvi 910 sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A hódcsági kir. bíróság mint tkvi hatóság megítélte, hogy Dr. Récei Ede ügyvéd által képviselt *Kulai Takarékos és Hitelintézet* kezeltjeinek Palancsánin Mária és Kovácsné Milivojné pinceszédes végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében 1600 K tőkekövetelés, ennek 1908 október hó 8-tól járó 6% kamattal 11.26 K óvási 1% váltódíj 100.70 K végrehajtási már megállapított, valamint jelenleg 4275 K és a még felmerülendő költségek kielégítése végett a hódcsági kir. bíróság területén levő, a pinzédi 820 számú betétben A II. 1 sor. 453 hrsz. 229 öisz. ház és 399 ölnyi udvar 1045 K kikiáltási árban Pinzéd községében 1910 szeptember 12-én d.u. 2 órakor bírói végrehajtási árverésen ha magasabb ígértet nem tétetik kikiáltási áron alul is, de 526 K-án alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlan becsértékének 10% át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni, és ha a kikiáltási árnál magasabb ígértet tesznek kötelesek a bánatpénzt a Vhn 25 §-a értelmében kiegészíteni.

Hódcság, a kir. bíróság mint tkvi hatóság 1910 június 13.

KERESZTÉLY kir. járásbíró

A gazdák figyelmébe!

Aki az őszi vetését valamint a jövő évi termését az egerektől megmenteni akarja az ne mulassza el és vegyen

TREUER GYÖRGY

vegyeskereskedésében KULÁN

1 doboz RÁTIN

egérirtó bacillust

mely szer 2-8 napon belül a telepen az összes egereket elpusztítja.

500 sz. 910

Kula községétől

Versenyárgyalási hirdetmény.

Kula község előjárósága a község képviselőtestületének 53/kgy. 1910 sz. véghatározatával engedélyezte a Mátyás király utca végén építendő *községi hid* építési munkálatainak biztosítására 1910 augusztus 31-én d.e. 11 órakor Kula község tanácstermében nyilvános árlejtést tart.

A szükséges anyag és munkadíjak a hid fölé állítandó korláttal együtt 271.20 K-ban vannak előirányozva, amely összegnek 10% -a az árlejtés megkezdése előtt a községi bíró kezéhez készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban teendő le.

Egyéb feltételek valamint a tervrajz és költségvetés a hivatalos órák alatt Kula község jegyzői irodájában bármikor betekintheők.

A munkát a munka átadástól számított 2 hét alatt befejezendő és átadandó. A vállalati összeg a munkát kifogástalan átvétele alkalmával lesz vállalkozónak a közpöntár által szabályszerű bélyeges nyugta ellenében kifizetve.

Kula, 1910 augusztus 11.

2

Előljáróság

Levélpapír újdonságok

20 f, 50 f, 60 f,
1, 1.20, 2 és 3 K
árban

Berkovits
nyomdájában
Kulán

Készíték díszes kivitelben sír- és kert-rácsokat, vaskapukat, továbbá modern szerkezetű hintókat, homokfutó és vadaskocsikat. Minták raktáromon megtekinthetők. Költségvetéssel és rajzzal díjtalanul szolgálók levélbeli megkeresésekre azonnal válaszolok. 15

JURSZIK JÁNOS

Üveg, porcellán, tükör, kép
és china-ezüst áru raktára

KULA (FERENC-JÓZSEF-TÉR)

E szakmában

a legolcsóbb bevásárlási forrás

Tanonc felvétetik

A bácsalmási járás főszolgabírájától

394 sz. 1910

Pályázati hirdetmény

Bács-Bodrog vármegye bácsalmási járásának székhelyén, Bácsalmás községben lemondás folytán üresedésben levő *községi II. orvosi állásra* pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni akaró orvostudorokat, hogy az 1908: XXXVIII. tc. 7. §-ában előírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványaikkal felszerelt kérvényeiket hozzám 1910 szeptember hó 1-ig adják be.

Ezen állás javadalmazása a következő:

1. Készpénzfizetés évi 1400 K.
2. Az 1908: XXXVIII. tc. rendelkezései értelmében megállapítandó lakbér, rendelési, látogatási és műtétdíjak, valamint távolléti díj.

3. A szőlőbeli, illetőleg külterületi vagyontalan betegek látogatásaiért a községi szabályrendelet értelmében vagy a községi közpöntárból fizetendő 200 K fuvarátalány, vagy a község által kiszolgáltatandó fuvar természetben.

Az állással járó hatáskört a jelenleg jóváhagyás alatt álló községi szabályrendelet intézkedései körvonalazzák.

A választás határnapjának kitzítése iránt utólag fogok intézkedni.

Bácsalmás, 1910 augusztus 1.

Koller Oszkár
főszolgabíró

T. C.

Tisztelettel értesítem, hogy az őszi és téli idényhez való magyar és angol divatszöveim megérkeztek, kérem, hogy nb. rendelvényeivel megtisztelni sziveskedjék. Különös kedvező bevásárlásom által ama kellemes helyzetben vagyok, hogy remek őszi és téli öltönyöket, felöltő s téli kabátokat már 20 frt-tól modern kivitelben készítek. Kérem, mielőtt ruhaszükségletét máshol megrendelné, szöveim valódiságáról és olcsó áraitól meggyőződni sziveskedjék. Jó munkáért szavatolok.

Vidéki meghívásra személyesen jövök.

Ifj. ÁBEL JÓZSEF
ANGOL SZABÓ KULÁN

935 sz. 1910

Órszállás község

Pályázati hirdetmény

Órszállás községben *gyalogrendőri* állásra.

Fizetés havi utólagos részletekben folyosítandó évi 600 K készpénz és természetbeni ruházat.

Pályázók igazolni tartoznak, hogy katonai kötelezettségüknek miként feleltek meg, valamint azt, hogy a községi rendőrzetű teendőket szükség esetén helyettesi minőségben ellátni képesek.

Kiszolgált csendőrök vagy katonai és honvédségi altisztek előnyben részesülnek. Német nyelv tudása megkívántatik.

Pályázatok augusztus 31-ig alulírott előjáróságnál nyújtandók be.

Órszállás, 1910 augusztus 5.

2

Előljáróság

PONGRÁCZ A. SÁNDOR
URISZABÓ DIVATTERME, KULA

Magyar, angol, skót gyártmányú
divatszövetek raktára